

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce **P. Č.**, proti žalované **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2013, č. j. 5 A 165/2012 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též stěžovatel) brojí včas podanou kasační stížností proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2013, č. j. 5 A 165/2012 - 28, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí České advokátní komory (dále též „Komora“) ze dne 19. 7. 2012, č. j. 2042/12 a domáhal se jeho zrušení. Tímto rozhodnutím bylo zrušeno určení advokáta Mgr. Zdeňka Málka k poskytnutí právní služby podle § 18 odst. 4 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. O určení advokáta rozhodla Komora dne 2. 2. 2012; dne 13. 7. 2012 jí však byla doručena žádost advokáta o zrušení určení. Stěžovatel advokáta nekontaktoval a neudělil mu plnou moc, což je předpokladem pro poskytnutí právní služby; krom toho již uplynula lhůta pro podání dovolání v civilním řízení (přitom advokát byl určen právě k tomuto úkonu právní služby). Komora zjistila, že

dovolání bylo skutečně odmítnuto již dne 7. 12. 2011; návrhu na zrušení určení proto vyhověla.

Při podání žaloby požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků; toto osvobození mu soud nepřiznal usnesením ze dne 8. 10. 2012 (jak soud uvedl nikoli proto, že by pochyboval o žalobcově nemajetnosti, ale proto, že žalobce tohoto institutu dlouhodobě zneužívá). Proti usnesení podal stěžovatel kasační stížnost; tu zamítl Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 150/2012 - 11.

Městský soud nato vyzval stěžovatele usnesením ze dne 4. 12. 2012, aby zaplatil soudní poplatek ve výši 3000 Kč ve lhůtě sedmi dnů od doručení usnesení. Usnesení bylo mu doručeno dne 17. 12. 2012; soudní poplatek však stěžovatel nezaplatil, neboť poté, co byl soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku, opětovně požádal, aby byl od jejich placení osvobozen. Městský soud shora citovaným usnesením ze dne 25. 3. 2013 zastavil řízení s tím, že vydávat opětovně usnesení o tom, že ani nyní se žalobci nepřiznává osvobození od soudních poplatků, by vedlo pouze k tomu, že by stěžovatel opětovně využil možnost podat proti tomuto usnesení kasační stížnosti či zareagovat jiným obdobným podáním, jehož cílem by bylo jediné – aby řízení nadále pokračovalo a aby soudy byly nuceny vytvářet další přípisy či rozhodnutí. Městský soud konstatoval, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatek, jak k tomu byl vyzván usnesením ze dne 4. 12. 2012, a je zřejmé, že tak učinit nehodlá. Bez zaplaceného soudního poplatku nelze vést řízení dále; proto soud řízení zastavil podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.

Usnesení městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž explicitně neodkázal na žádný zákonný důvod podle § 103 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z obsahu kasační stížnosti i samotné povahy napadeného soudního rozhodnutí je nicméně zřejmé, že stěžovatelem může být toliko tvrzen kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na případy přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení. Dle judikatury se pod tímto důvodem kasační stížnosti (nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení) fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je věcí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nezakládá proto nedostatek návrhu. K tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatel v kasační stížnosti brojí mnoha, ne zcela srozumitelnými námitkami zejména vůči tomu, že městský soud z jeho podání usuzuje, že stěžovatel nehodlá poplatek zaplatit a zneužívá institut osvobozování od soudních poplatků. Jako nesprávný shledává postoj městského soudu, který jej formalisticky poučuje o možnosti požádat o osvobození.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na

pokračování

bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, dostupný na www.nssoud.cz). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení a téhož dne je poplatek také splatný (§ 7 odst. 1 téhož zákona). Nebyl-li poplatek za řízení, splatný podáním návrhu na zahájení řízení, zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o tom účastníka ve výzvě poučí (§ 9 odst. 1 a 3 citovaného zákona).

Proto, aby nebylo bráněno osobám v hmotné nouzi v přístupu k soudu, upravuje ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. institut osvobození od soudních poplatků. Stěžovateli toto osvobození však přiznáno nebylo, neboť v jeho případě nedošlo ke splnění podmínek stanovených uvedeným ustanovením, konkrétně bylo shledáno (a aprobováno Nejvyšším správním soudem – viz rozsudek ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 150/2012 - 11), že se v případě jeho žaloby jedná o zneužívání práva. Za této situace nemůže stěžovatel očekávat, že při vedení tohoto sporu bude podpořen prostředky ze státního rozpočtu. Pouze proto, že nebylo vyhověno stěžovatelově žádosti, nelze shledat nezákonnost ustanovení o splatnosti soudního poplatku.

Namítá-li stěžovatel, že městský soud nesprávně z jeho podání usuzuje, že navrhovatel nehodlá soudní poplatek uhradit, jelikož tuto skutečnost z nich nelze vyčíst, je zdejší soud nucen zopakovat argumentaci uvedenou již napadeném usnesení městského soudu; totiž je běžné, že když soud vyzývá účastníka k zaplacení soudního poplatku, poučuje jej také o možnosti požádat o osvobození. Jedná se o standardní obsah takového rozhodnutí, prostřednictvím kterého soud naplňuje svou poučovací povinnost vůči účastníkovi řízení. Tato poučovací povinnost má svůj význam z toho pohledu, že majetkové poměry účastníka řízení se v jeho průběhu mohou měnit, v takovém případě může účastník požádat o osvobození od soudních poplatků opětovně a může uspět i přesto, že předchozí žádost byla zamítnuta. Stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků však byla zamítnuta nikoli s odkazem na jeho majetkové poměry, ale proto, že stěžovatel tohoto institutu zneužívá tím, že vede mnoho dalších soudních řízení, která svým obsahem korespondují s nyní projednávanou věcí a jeho postup je *de facto* ve všech řízeních totožný. Stěžovatel tedy nemohl uspět s tvrzením, že v případě této nové žádosti se nejedná o zneužití, pouze o využití práva, o němž byl poučen.

V dané věci tedy městský soud zamítl stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků, NSS výše cit. rozhodnutím ze dne 8. 11. 2012 zamítl kasační stížnost; městský soud proto stěžovatele opětovně vyzval k úhradě soudního poplatku. Stěžovatel

ve lhůtě soudní poplatek neuhradil a naopak opětovně požádal o osvobození. Městský soud zcela oprávněně zastavil řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku, neboť dospěl k názoru, že není na místě v situaci, kdy se skutkově u stěžovatele nic nezměnilo, vydávat opětovně usnesení o tom, že ani nyní se mu nepřiznává osvobození od soudních poplatků. Městský soud v napadeném usnesení konstatoval, že jsou mu z jeho činnosti dostatečně známy stěžovatelovy příjmové a majetkové poměry. Stěžovatel byl v minulosti v řízeních u Městského soudu v Praze opakovaně osvobozován právě pro svou nemajetnost, a soud neměl důvod o jeho nemajetnosti pochybovat ani v nyní souzené věci; měl však nadále za to, že tu existují jiné důvody, pro které by stěžovateli nemělo být přiznáno osvobození od soudních poplatků. Městský soud postupoval správně, pokud již nevydal další samostatné usnesení k opětovné žádosti o osvobození a přímo zastavil řízení, neboť by to, v případě stěžovatele, vedlo pouze k tomu, že by stěžovatel opětovně využil možnost podat proti tomuto usnesení kasační stížnosti. Cílem by však bylo jen to, že by se v řízení nadále pokračovalo nebo by se řízení, resp. jejich předmět, neustále opakovala a soudy by byly nuceny vytvářet další a další rozhodnutí týkající se téhož.

Jelikož tedy stěžovatel v daném případě nezaplatil soudní poplatek, jak k tomu byl vyzván usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2012 č. j. 5 A 165/2012 - 28, bylo řízení uvedeným soudem oprávněně zastaveno dle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.

K dalším námitkám stěžovatele je nucen zdejší soud uvést, že stěžovatel nebyl nikterak zkrácen na právech postupem městského soudu, který jeho další žalobní návrh v téže věci zapsal pod spisovou značkou 8 A 93/2012, tj. rozhodoval o něm v samostatném řízení a k těmto, jakož i dalším výtkám uvedeným v kasační stížnosti, nezbyvá než konstatovat, že jsou značně obecné a nelze je meritorně uchopit.

Z uvedených důvodů tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí nezákonností ani jinou namítanou vadou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalovanému žádné náklady nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu